תרומה תשפ"ד

אשי ישראל

השיעור השבועי מפי מורינו
הרה"צ רבי יצחק לעזער שליט"א
בעל מחבר - תוך הנחל ושיחות מוהרא"ש

גיליון ת"ב

ניתן להאזין לשיעור בכל יום רביעי בשעה 22:10 בטלפון:077-2612984 שלוחה 9

חסדי ה' יתברך אנחנו אוחזים בפרשת תרומה, ובשנת העיבור – כמו בשנה זו – גם פרשיות אלו: **תרומה תצוה** נחשבות חלק מימי השובבי"ם, עד כדי כך שיש צדיקים שאמרו שכל השלימות של 'שובבי"ם', וכל המושג 'שובבי"ם', הוא דווקא בשנת העיבור, כשיש את אלו ב' הפרשיות הנוספות – תרומה ותצוה, נמצא א"כ ש**'שובבי"ם ת"ת'** הוא דבר שלם!

ומה יש לרמז בזה בפשטות לעובדא ולמעשה ב'שובבי"ם **ת"ת**'? בפשטות, המילה **'ת"ת'** הוא "**תֵּת**" – ענין של נתינה ('לתת' לאחר), וכמו שמוצאים בתורה רבות הלשון הזאת, והלימוד בזה: היה לכם את **'שובבי"ם'**, וזכיתם להתעוררות חדשה לחזור בתשובה, ואז הקב"ה אומר (ירמיהו ג, כב) "**שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבָבִים אֶרְפָּה מְשׁוּבֹתֵיכֶם**", ועתה, בשבועיים האחרונים, מתקיים "**תֵּת**" – **תתנו את** זה לעובדא ולמעשה! תכניסו את זה בקרבכם!

ו**'ת"ת'** זה אותיות **ת**'ורה **ת**'פילה, כי זוהי כל עבודת התשובה, וכמ"ש (הושע יד, ג) "**קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל ה'**"; במה ניכר באמת שאדם עושה תשובה? **איפה נמצא הדיבור שלך!** תתבונן האם אתה מקיים "**קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים**" – אתה לוקח לעצמך **'דברים'**, דהיינו שאתה מבין היטב ש'תשובה' היינו להכשיר את הפה!

ידוע בהלכות איסור והתר, שיש מושג של הכשרת כלים[1], והכלל העיקרי בהלכות אלו: "**כבולעו כך פולטו**" – כדרך שזה בלע, כך צריך להכשיר

---

1. כולם יודעים את זה במיוחד לפני פסח, שצריכים להכשיר את הכלים, כי יש כל מיני דברים שלפני פסח מחמירים להכשיר אותם, ואכן עפ"י רוב לוקחים כלים חדשים, אבל לפעמים צריכים להכשיר כלים, כגון שאירעה איזו שאלה בבית האדם ואדם צריך להכשיר איזה כלי, ויש את כל ההלכות בזה.

אותו; כגון: אם זה בלע מים חמים שהיו בתוך התבשיל שהיתה עליו השאלה [בשר בחלב וכדו׳], כדי להכשיר אותו צריכים לשים אותו במים חמים, ומה שהיה בתוכו – יוצא, זהו הכלל של **״כבולעו כך פולטו״**.

ורביז״ל מזכיר בזה (ליקו״מ ח״א סי׳ ד) את הכתוב (במדבר לא, כג) **״כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יָבֹא בָאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בָאֵשׁ״**, האמור בהגעלת כלי מדין, שמשם למדים העניין של הכשר כלים, כשעם ישראל כבשו את מדין ואספו את כל הכלים שלהם, אז הקב״ה אמר להם: **״כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יָבֹא בָאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בָאֵשׁ״** – דברים שמשתמשים באש, יעבירו באש, כגון שיפוד וכדו׳, וזה הכשרו; אין הכשר אחר אלא רק לשים אותו על אש ובזה הוא פולט את מה שנבלע.

ועתה נתבונן: מה הקשר בין זה לבין מה שאנו מדברים? העניין הוא: **מה הכח של האדם? מהי המהות של האדם? בבריאת אדם הראשון כתיב** (בראשית ב, ז) **״וַיִּיצֶר ה׳ אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם עָפָר מִן הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה״; אומר תרגום אונקלוס: ׳לנפש חיה׳ – ״לרוח ממלא״, הוא התחיל לדבר. זאת אומרת, בפסוק הזה אנחנו מקבלים מסר מאד מאד חזק, שכדאי שאדם ייקרא ״נפש חיה״ – שהוא חי, זה מוכר רק ע״י כח הדיבור שלו! ובלי דיבור – הוא כמו חיה ובהמה, דומם וצומח, שאין להם כח הדיבור, אבל האדם – ״וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה״, האדם יש לו בתוכו ״רוח חיים״, שהיא רוח מעצם עצמיות אלקותו יתברך!**

הזכרנו את המובא בספרים הקדושים בשם הזוהר הקדוש: **״מאן דנפח – מדיליה נפח״**; מי שנופח – משלו נופח. אם כתיב על הקב״ה **״וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים״**, הרי הקב״ה נפח את זה ׳משלו׳, היינו ׳חלק מעצמותו׳ נכנם בתוך האדם, ומה זה גרם לאדם? **״וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה״**; אומר התרגום: ׳לנפש חיה׳ – ״לרוח ממלא״, הוא התחיל לדבר!

נמצא א״כ, שהמעלה של האדם מעל בהמה – הוא ׳כח הדיבור׳, ואומרים זאת בכל יום בתפילה: **״וּמוֹתָר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אָיִן״** – אומרים המפרשים: **״אָיִן״** ר״ת **א׳דם י׳ש נ׳שמה, ״כִּי הַכֹּל הָבֶל״** – הבל הפה של האדם! **אדם יש לו כח הדיבור, ועם הדיבור שלו הוא יכול – כלשון רבינו בליקו״מ ח״א סי׳ ב׳ – לכבוש את כל המלחמות שצריכים, הכל עם כל הדיבור!**

ודווקא בגלל ש׳כח הדיבור׳ הוא כ״כ גדול ונורא – בזה תלוי ג״כ כל החורבן ה״י... אדם איננו נזהר להשתמש עם הדיבור שלו כמו שצריך, והוא מזלזל בדיבור – מה הכוונה? הוא מזלזל בבני־אדם עם הדיבור שלו, הוא משפיל ומציק לאחרים, **שלפעמים לפגוע בדיבור זה יותר גרוע ממכה פיזית!** כי מכה פיזית כואבת – אבל מתרפא אחר איזה זמן.... מאידך, ׳מכה מילולית׳ – כשאדם היכה את השני עם דיבורו, זלזל בו, דקר אותו והציק לו, לפעמים זה עושה כזאת צלקת שבכלל לא פשוט לטפל בזה...

וזה נוגע מאד מאד בבית של אדם, כמה צריכים להיזהר לשמור על הדיבור! שהדיבורים בבית יהיו תמיד בדרך חיובית! **שוב פעמיים לפני שאתה מוציא איזה דיבור מהפה שלך!** הנה קרה משהו, ואדם מתפרץ כבר להוציא את מה שיש לו בפנים, אבל כמה צריכים לעקור את ההתפרצויות האלה! אם אתה מרגיש שאתה מוכרח להוציא כאלה דיבורים – שים מחסום על הפה! תסגור את הפה, ותחכה קצת... תן לזה להירגע! תן לעצמך זמן להכנים את הנשמה בתוך הדיבור שלך!

אם נותנים לדיבור לצאת ללא שום חשיבה – זה כמו בהמה... אמנם כאמור, אין לבהמה חיתוך הדיבור למילים, אבל היא צועקת ונוהמת וכו׳, אבל אין לה את כח המחשבה... מאידך, לאדם יש נשמה קדושה – שזו המחשבה שלו, וכמו שאומרים בלשם־יחוד קודם הנחת תפילין: ״הנשמה שבמוחי״, כי יש לאדם נשמה בתוך המוח, שזה בעצם המוח שלו; **לפני שאתה מפעיל את הדיבור שלך תחשב לרגע ״מה הדיבור הזה יפעל״**; האם זה יהיה דיבור שיפעל משהו? יהיה לזה הדיבור איזו תכלית או שיש איזו ספק־ספיקא שזה יהיה דיבור שלילי ויגרום דברים לא טובים? א״כ, למה להיכנס לדברים כאלו?!... ספיקות כאלו בוודאי נכללים בגדר ׳**ספיקא דאורייתא לחומרא**׳, כי מדברים פה על ׳דיני נפשות׳... **אדם שהוא לא שומר על הדיבור שלו, זה ענין של ׳דיני נפשות׳!**

ולפי האמור לעיל זה מובן מאד, כי הרי הדיבור יוצא מהנפש, וכתיב (משלי יט, ב) ״**גַּם בְּלֹא דַעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב**״ – אם אדם מדבר בלי ׳נשמה׳, בלי שכל ודעת, זה חיסרון גדול רח״ל... אדם שיודע זאת, הוא מתחיל להתבונן: **איך אכנס לכזה ספק גדול?!...**

מוהרא"ש הקדוש היה רגיל תמיד להזכיר את דברי החכם[2]: **"כל זמן שהדיבור בפה שלי – אני שולט עליו, מיד כשיצא הדיבור מהפה – הוא שולט עליי"**; כי לפעמים אדם רואה מישהו או משהו ויש לו מה להגיד... זה לא נראה בעיניו... וזה נמצא בתוך מחשבתו. והנה, כל עוד זה בתוך מוח מחשבתך – בסדר, ראית והבנת, לא מוכרח שתוציא את זה מפיך... תכנים את זה לתוך "המחשב"... מה זה יעזור לך? אולי יהיו לך מקרים שבהם תדע איך להיזהר מהאדם הזה, ותשמור ממנו וכו', אבל כל עוד לא הוצאת דבר מהפה שלך – אתה 'בעל הבית'... מיד כשהוצאת את הדיבור מהפה שלך, והנה זה יצא בדרך של 'דקירה' והצקה לאותו אדם, ופגעת באותו אדם עם הדיבור שלך, עתה הדיבור הוא 'בעל הבית' עליך! ועכשיו תתחיל להתנצל "לא התכוונתי, לא חשבתי" וכו', יש לך המון תירוצים... אבל זה כבר עשה מה שעשה... כבר גרמת הרם שהלוואי ותוכל לתקן את זה...

ועל כן, אם אנחנו מדברים מימי שובבי"ם, שעיקר המפתח לתשובה הוא ה'**ת"ת**' – **ת**'ורה ו**ת**'פילה, ואנחנו מגיעים אל השיא והפסגא של שני השבועות האחרונים של '**שׁוֹבְבִי"ם תְּ"ת**', אנחנו מכנים בעצמנו את ה'שובבי"ם' האלו, בזה אנחנו מקיימים **"כבולעו כך פולטו"** – אם בלענו, הן לעצמנו והן שגרמנו לאחרים, וכמו בהלכות איסור והתר, שיש כזה מצב שלפעמים בלע הכלי משהו לא טוב, ובזה גרם שהאיסור נבלע בדברים אחרים – נכנם בתוך הסיר שבישלת בו את האיסור הזה, או בשאר מאכלים אחרים, כי יש פליטה הגורמת דברים לא טובים, וזה גורם שהדברים שאינם כשרים נכנסו בעוד מקום, ומהו התיקון? **"כבולעו כך פולטו"** – צריכים לפלוט את זה! וכמו שאומר רבינו בתורה ד' הנ"ל, שצריכים לקיים **"כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יָבֹא בָאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בָאֵשׁ"**, שזה סובב והולך על כח הדיבור, שאמנם עיקר כח הדיבור הוא כח ה'רוח' שבאדם, אבל גם מובלע בתוכו הרבה כח ה'אש', וכדברי הפסוק (תהלים לט, ד): **"בָּעֲרָה בְגֵיבִי תִבְעַר אֵשׁ"**; כח הדיבור בא מחמימות, זה חלק מהגורם לאדם לְדַבֵּר. נמצא ש'דיבורים' קשורים ל'אש', ואיך מתקנים את כל אלו הדיבורים שאינם טובים שיצאו מפינו – הן בביתנו, הן עם חברינו, והן בשאר מקומות, נכשלנו בדיבורים

2. יש ספר מיוחד של 'מאמרי החכם', והוא מודפס ומצוי, ומוזכר תמיד בספרים בשם "מאמר החכם".

לא טובים, ומה התיקון? **צריכים עכשיו להבעיר את האש של הדיבור אל הקב״ה!**

כמה צריכים לצעוק הרבה להקב״ה, הן אם זו צעקה פשוטו כמשמעו שלימדנו רבינו ז״ל בליקו״מ ח״א סי׳ כ״א, שהיא תורה שמאד מקושרת לפרשת השבוע בעניין עשית המנורה, ורבינו מסביר שם שזוהי קדושת המנורה – שבעת הנרות: עיניים, אוזניים, החוטם, הפה, וצריכים לקדשם! ואומר רבינו שם, שצריכים הרבה צעקה להקב״ה כמו צעקת היולדת!

ואכן, זה לא דבר שמקיימים במקום שנמצאים בו רבים... לא עושים את זה בפני בני אדם! צריך שיהיה לאדם שכל... אתה רוצה לצעוק, זה תיקון נפלא מאד, אבל תעשה את זה לבדך!

ואומר רבינו, שהצעקה הזאת מולידה את המוחין, וזה ג״כ בגדר של **״כבולעו כך פולטו״**, כי אתה בלעת הרבה בימי חייך דברים לא טובים, והם נכנסו כמו צעקות – בכח גדול – בדרך ׳רעמים׳ לא טובים שנכנסו במוחך, ועכשיו כדי להוציא את זה, תעשה ״תשובת המשקל״, **״כבולעו כך פולטו״**, לך למקום שאין שם בני אדם, או שיש לך הזדמנות ואתה נמצא לבדך בבית, באיזה מרתף או גג, ואף אחד לא שומע אותך – רק הקב״ה, **תצעק!**

ורבינו אומר (שיחות הר״ן, סי׳ טז), שיכולים לצעוק גם בקול דממה דקה; אדם רוצה לצעוק, אבל הוא בין בני אדם, יש דבר כזה שהוא נמצא אפילו בין מאות בני אדם – ואף אחד לא ישמע את צעקתך במאומה! כי אם אדם מכנים את המוח שלו בתוך זה, והוא צועק בקול פנימי, בחינת (תהלים קל, א) **״מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ ה׳״** – מעומק הנפש צועק להקב״ה, אז יש דבר כזה שאף אחד לא ישמע, אבל הקב״ה שומע בבירור... הקב״ה הוא ״בֹּחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב״ (ירמיהו יא, כ), הוא יודע בדיוק את הצעקה שלך, ובזה אתה יכול לפעול את הכל...

נמצא א״כ, שֶׁמַּה שבלעת מצעקות לא טובות, ״צעקת כסילים״ – שזה כולל את כל צעקות הבלי העוה״ז, כולל את כל התאוות של עוה״ז, ועכשיו אתה מוציא את זה בתור צעקה להקב״ה! אומר רבינו, שזה בריא מאד... וגם בתורה ד׳ הנ״ל אומר רבינו שזה ענין של רעמים – כשאדם מוציא בפיו קולות בכח גדול, בבחינת (תהלים עז, יט) ״קוֹל רַעַמְךָ בַּגַּלְגַּל״ – הרעמים שיוצאים מהפה הם עושים רעמים בגלגל המוח של האדם, ועל זה

אומרים חכמינו הקדושים (ברכות): ״**לא נבראו רעמים אלא כדי לפשט עקמומיות שבלב**״; למה הקב״ה ברא ׳רעמים׳? פתאום באמצע הלילה שומעים קול רעם חזק – רוב בני אדם נבהלים מאד מזה... [יש ילדים שמתחילים לבכות מזה ״אבא, אמא״...], וחכמינו הקדושים אומרים ״**לא נבראו רעמים אלא כדי לפשט עקמומיות שבלב**״; ולמדים זאת מן הפסוק (קהלת ג, יד) ״**וְהָאֱלֹקִים עָשָׂה שֶׁיִּרְאוּ מִלְּפָנָיו**״, אדם שומע רעם והוא מפחד מאד, אבל ממה אתה מפחד? מה קרה? מאיפה הרעם הזה? הלא הקב״ה, כביכול, צועק לך מן השמים – ״**יַרְעֵם אֵל בְּקוֹלוֹ נִפְלָאוֹת**״ (איוב לז, ה), אז תופס את האדם פחד... והנה, אם יש לאדם שכל, הוא מבין שהוא לא סתם מפחד אלא הוא מקבל הרהור תשובה, ויודע **׳אני צריך לחזור בתשובה, הקב״ה קורא אליי׳...**

אומר רבינו שם, שכשאדם מוציא רעמים מהפה שלו בצעקה אל הקב״ה, זה נכנס בגלגל המוח – ״קוֹל רַעַמְךָ בַּגַּלְגַּל״ – ובזה הוא מפשיט את עקמומיות לבו, **כל דיבור שהוא מוציא מהפה – זה מיישב את המוח שלו!** דהיינו, שזה לא דבר ׳חד–פעמי׳ שאדם צעק אל הקב״ה, וזהו... אלא זה עושה פעולה נוראה מאד! ואשרי הזוכה להתמיד בזה!

כשהתקרב ר׳ נתן לרבינו, הוא השתמש הרבה מאד עם זה, שלושת התפילות שהוא התפלל בכל יום – היו בקול רעם גדול, הוא התפלל בקול גדול מאד! ופעם שאלו את ר׳ נתן: הרי רבינו לא נהג להתפלל כך [רבינו התפלל בשקט, לא שמעו שום דבר], ענה ר׳ נתן ואמר: מה אתה מדמה אותי לרבינו? רבינו היה ״שמן בחשאי״... כי בזוהר כתוב – ומרומז בתורה כ״א הנ״ל של רבינו – שכששופכים שמן לא שומעים שום דבר, זה בשקט, מאידך – כששופכים יין שומעין את השפיכה; אומר הזוהר, שיש ענין של ״שמן בחשאי״ – שזה אדם הזוכה ל״**שֶׁמֶן מִשְׁחַת קׇדְשׁ**״ – המוח שלו כבר מיושב ומאד רגוע, אצלו זה ׳בחשאי׳ – לא שומעים שום דבר, אבל אצל אדם פשוט, בהתחלה, אצלו זה בבחינת ״יין לארמא קלא״ – כי שומעין את היין. זה מה שענה ר׳ נתן, שהוא היה חתיכה של אש, וניגש אל התפילה בהתלהבות גדול.

יש בני אדם המתפללים כ״כ בשקט, עד שהוא בקושי שומע את עצמו... לא מדברים מתפילת שמו״ע – שהיא צריכה להיות בלחש, אלא מדברים

מיתר התפילה, כי התפילה מחולקת לכמה חלקים – כמה **עולמות**! ומתחילים עם הקרבנות, **צריכים לדעת את זה**! לא שאדם מגיע אל התפילה ומיד מתחיל ״הודו״, **הרי בזה אתה מקצץ את כל השפע! את כל העולמות**! התפילה בנויה ומיוסדת על חלקים הבונים את כל העולמות!

נסביר זאת במשל: אתה 'אדריכל', ולקחו אותך כדי לבנות בנין של כמה קומות [לא בנייני התאומים...], והנה קיבלת תואר של אדריכל, ואתה חכם גדול, והנה אתה אומר 'אני אתחיל מהקומה העליונה, ואעבוד מלמעלה למטה'... כמובן, זו טיפשות אחת גדולה, זה ממש כסיל וטיפש... אתה רוצה לבנות בית – צריכים לבנות איזה בנין, מתחילים **מלמטה** – עוד לבנה ועוד לבנה, עד שמגיעים למעלה...

אותו דבר בתפילה, התפילה מורכת מכמה חלקים וקומות, ומתחילים את התפילה עם פסוקי הקרבנות – שזה עולם העשיה, ואשרי אדם שהוא לא מחסיר שום מילה! **בכל דבר יש כוונה**! הוא לוקח סידור ומתפלל בתמימות ופשיטות, בלי להחסיר ובלי לדלג! אמנם לפעמים יש הלכה שאם יש לאדם איזה אונס – הוא יכול לפעמים להזדרז, אבל מדברים מבני אדם שעושים זאת בקביעות – הוא רואה שכתוב ב'לוח מודעות' שמתחילים ״ברכות״ בשעה מסוימת, ועשר דקות אח״כ מתחילים ״הודו״, אז הוא מגיע ישירות ל״הודו״... אבל בזה חיסרת חלק גדול ועיקרי בתפילה! כל הבנין, והיסוד של הבנין חסר לך!

ואח״כ מגיע פסוקי דזמרה, ואמרו צדיקים שעיקר של התפילה הוא פסוקי דזמרה, שאדם זוכה לזמר זמירות להקב״ה, וצדיקים אמרו ש'לזמר' היינו 'לכרות' [אחת ממלאכות שבת הוא 'לזמר'], וע״י 'מזמר' ומשבח את הקב״ה – זה מכרית את כל הקליפות! ורבינו מסביר זאת באורך בליקו״מ ח״א סי' כ״ה, שגדולת הבורא – שבח הקב״ה – זה מכניע את כל הקליפות!

א״כ לא לחינם שאחר שתיקנו את עולם העשיה, הבאנו את הקרבנות, עכשיו אנחנו צריכים לעלות קצת למעלה, ו'למעלה' דיקא, כי כפי המובא בספרים, פסוקי דזמרה הוא עולם היצירה – ״עולם המלאכים״, אתה עולה עכשיו לעולם המלאכים!

אדם אומר: 'מה אתה רוצה ממני?... אני בקושי ב'עולם העשיה' – בקושי עומד על האדמה... הלוואי שלא אהיה

מתחת לזה... ומה אתה מדבר איתי מכאלה דברים?'... **אבל ברוחניות זה לא כך!** אנחנו ב"ה זוכים לדעת, שֶׁמַּה שאנחנו בונים כאן בזה העולם הגשמי – זה רק דוגמא, דמות וסמל למה שהולך למעלה! אז נכון, אתה מרגיש ה"י שאתה למטה ומתחתיו... אבל למעשה אתה יהודי ב"ה, ויש לך נשמה, ואתה התחלת את התפילה, אז עכשיו הנשמה שלך הולכת "מעולם לעולם"!

ואל תהיה יותר מדי 'חוכמולוג' ותאמר 'זה לא שייך אליי', כי זה שייך אליך! **ומה שמבקשים ממך זה רק תמימות ופשיטות, תגיד את המילים של התפילה! תתחיל עם קרבנות, תגיע לפסוקי דזמרה, ותגיד! תגיד את המילים!** לא שבקושי אתה ממלמל, לא שומע ולא משמיע שום דבר, בקושי אומר את המילים...

מובא בדברי הפוסקים בשם השל"ה הקדוש, שאדם צריך להגיד את פסוקי דזמרה בתפילה "**כמונה מעות**" – כמו שאתה סופר ומונה כסף; הנה הביאו לך חבילה גדולה של שטרות 200 שקל, איך אתה סופר את זה? אתה מדקדק לקחת אחד אחד, מרטיב את האצבע המעבירה את השטרות, כדי שלא יחסר שום שטר... וכך צריכה להיות התפילה – "**כמונה מעות**", אתה סופר עכשיו מעות!

וזאת לא 'מליצה', אלא אנו יודעים שכך הוא ממש, כי מוהרא"ש היה חוזר ואומר: **כשאתה מתפלל במנין, ואתה מתפלל כפי הסידור – כסדרן, אתה "מונה מעות"! אתה ממלא את הכיסים שלך עם שפע של כסף!** כך היה רגיל מוהרא"ש תמיד לומר: "**תתפלל במנין – יהיה לך דבר שבמנין**", יהיה לך שפע! יש אחד שהוא ממהר ללכת לעבודה וכו', וזה כמו שהרה"ק מברדיטשוב זי"ע פעם שאל אדם שהוא רואה אותו ממהר מאד עד שבקושי התפלל והנה הוא רץ... "להיכן אתה רץ?" ענה האדם: "סליחה רבי, אני רץ לפרנסה שלי"... שאל אותו הרבי מברדיטשוב: "**מאיפה אתה יודע שאתה הולך 'אל' הפרנסה? אולי אתה 'בורח' מהפרנסה שלך?**"... איך ברור לך כ"כ שאתה רץ אל הפרנסה?...

ואם היה לך ישוב הדעת, אז אם אתה יודע שבשעה 9:00 או 8:30 עליך להיות בעבודה, תחשוב לפני כן איך אתה מסדר את הזמן, הלא זה צריך להיות אחר שכבר התפללת, למדת משהו, ואולי צריכים ג"כ לטעום משהו, יש לך 'סדר'! משא"כ אדם שהוא רץ וממהר וכו', מי הראשון שסובל?

התפילה... שהיא נראית התוכה ורצוצה... והנה אתה חושב שאתה מרוויח, אתה רץ **אל** הפרנסה, אבל יכול להיות מאד שאתה פשוט מפסיד...

ועל כן אדם צריך להיות חכם, ו״איזהו חכם? הרואה את הנולד״, כי ״החכם עיניו בראשו״ – הוא מחשב את הזמנים: אני צריך לגמור את התפילה בשעה פלונית, אז לכן אני מקדים קצת את ביאתי לביהמ״ד, ואז יש לי את פסוקי דזמרה...

הזוה״ק של פרשת השבוע הוא הזוהר המפורסם בעניין שירת הים [מוהרא״ש מביא את זה בסידור ״עת רצון״ – זוהר תרומה דף קל״ב], מה זה להגיד שירת הים בכל יום בשמחה! רבינו מביא בספר המידות שזה מסוגל למציאת הזיווג, ואם זה מסוגל למציאת הזיווג – זה מסוגל לשלום בית, ואם זה מסוגל לשלום בית – זה פרנסה, כי כל הדברים האלו אחד הם, כי הן זיווגו של אדם והן פרנסתו של אדם הן כקריעת ים סוף, את הכל יש לך ב״אז ישיר״! לוקח כמה דקות לומר זאת... ואם אדם אומר את זה מילה במילה ובשמחה, אומר הזוה״ק בפרשת השבוע, אדם שאומר את זה כך – הוא יזכה שכשמשיח יבוא, כולנו נגיד את זה ביחד עם משיח צדקנו! שזהו ״אז **ישיר״** – **ישיר**׳ לשון עתיד, זוכה לתענוג עליון [עי׳ בלשונו של הזוהר שם במעלת הזוכה לומר את השירה], והכל בפשטות – מילה במילה – זכית לשיר להקב״ה!

ואם יש לך קצת רגש – להודות להקב״ה על כל החסד שעושה עמך, על השידוך שלך, על השלום בית שלך, על הפרנסה שלך, אתה נותן תודה להקב״ה! ומה זה קשור לתפילה? בוודאי זה קשור מאד וישיר אל התפילה! זה ברור ופשוט, ואנחנו מזכירים את זה הרבה, שהסגולה הכי בדוקה ומנוסה לאדם בשלום בית הוא שיתן תודה להקב״ה בכל יום על שזכה להתחתן, ״מה שרק יהיה, אבל ׳תודה להקב״ה שזכיתי להתחתן״... **תזכור את עצמך היכן היית לפני שהתחתנת, היכן היית מושלך וזרוק... וב״ה זכית!** אמנם דברים עדיין לא מושלמים, אבל ב״ה! ותן תודה להקב״ה, ותדע שזו סגולה בדוקה ומנוסה לשלום בית – להודות להקב״ה, ואתה אומר: **רבש״ע, אני נותן לך תודה והודאה על כל החסד שעשית עימי! ואני כ״כ שמח בזה!** אז בודאי כשתבוא הביתה – זה יהיה ניכר על הפנים שלך... אבל אדם שהוא ממורמר, אז הוא בא הביתה ג״כ עם פנים ממורמרות, וממילא זה

משפיע גם על אשתו, כי "כַּמַּיִם הַפָּנִים לַפָּנִים" (משלי כז, יט), וזה כבר הולך כמו כדור שלג 'הלוך וחזור'...

נשוב לענין סדר התפילה: אדם אמר פסוקי דזמרה, שבחים של הקב"ה, ואומר הזוה"ק שזה מסתיים דוקא עם שירת הים, כי זה השיא והפסגה של שבח והודאה להקב"ה, זה המקום העיקרי שאנו מוצאים בתורה שמשה רבינו העלה את עם ישראל לכזאת מדרגה של "**וַיַּאֲמִינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ**" – שמשה רבינו דיבק נשמות ישראל להקב"ה, גילה להם אלקות, "זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ" – 'ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי', ותכף כש"**וַיַּאֲמִינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ**" – אזי: "**אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַה'**" – אמרו יחדיו שירה כזאת נפלאה [גם הנשים אמרו שירה], כדי להודות להקב"ה, ובזה אנחנו מסיימים את פסוקי דזמרה, ומיד "ישתבח שמך לעד מלכנו" – שזו הברכה שהיא אחר פסוקי דזמרה.

"ברוך שאמר" היא הברכה שלפני, ו"ישתבח" זה הברכה אחר פסוקי דזמרה, וכל פסוקי דזמרה זה המשך אחד. ומזכירים שם י"ג לשונות (הכל מוזכר בזוהר של פרשת השבוע) "**שיר ושבחה הלל וזמרה**" וכו' והם כנגד י"ג מדות הרחמים, והעניין בזה, כי הנה זכינו לפאר ולהלל להקב"ה, ובזה אנחנו ממשיכים על עצמנו את הרחמים של הקב"ה – י"ג המידות, ובזה הסיום של פסוקי דזמרה, עם ברכה זו, **שאנחנו מברכים את הקב"ה על שיש לנו את הזכות להודות לו!**

וכמו שאומרים ב"מודים דרבנן": "**על שאנחנו מודים לך, ברוך אל ההודאות**", פירשו צדיקים: 'על זה שאנחנו מודים לך' – שיש לנו שכל להודות להקב"ה, 'ברוך אל ההודאות' – אנחנו נותנים לך תודה, רבש"ע!

כי כדי להודות לה' יתברך – צריכים לזה שכל, כי הנה אדם לוקח את הכל בגישה של 'מגיע לי ככה' ו'מגיע לי ככה', והוא לא שם לב כמה צריך להודות להקב"ה על כל פרט של החיים! **כן, על כל נשימה!** אדם יאמר להקב"ה על כל נשימה '**אה, תודה לך רבש"ע על הנשימה שנתת לי!**'... אינני יודע אם יכולים לעשות חשבון בזה, כי כמה נשימות אדם נושם בדקה? יש מספר, זה לא כל שניה, יש חשבון כמה נשימות אדם עושה בדקה, אז צריכים עוד למלאות את מה שהחסרנו... כי הרי לא היה לנו שכל, ומאז שנולדנו היינו צריכים כבר ברגע הראשון שיצאנו לאויר העולם '**תודה**

רבש״ע שנולדתי, ואני נושם ב״ה, וב״ה אני בריא, ב״ה כלי הנשימה עובדים – הלב והריאות, תודה להקב״ה׳ אבל עדיין לא היה לנו את השכל הזה, וכשאדם זוכה להגיע ׳לעמוד על דעתו׳, והוא מבין ׳אני צריך להודות על כל נשימה ונשימה׳ [שאת זה ג״כ אומרים בתוך פסוקי דזמרה, בסוף ׳תהלות לדוד׳: ״כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ״, על זה דורשים חכמינו הקדושים: ׳על כל נשימה ונשימה תהלל יה׳] אזי יש לנו קצת חשבון... וכמו שלקחנו בהקפה, ויש חשבון שצריכים להחזיר... יש לנו חשבון גדול להודות להקב״ה, אבל זה אפשרי! העיקר שאדם יתחיל ׳**מעכשיו**׳ להודות להקב״ה – ׳**על כל הדברים מודה לך רבש״ע**׳! בזה לאט לאט הוא משלים! הוא משלים למפרע את כל מה שהחסיר! ׳**רבש״ע, לא ידעתי, לא היה לי את השכל, ולא לימדו אותי, אבל עכשיו אני מודה לך על הכל למפרע**׳!...

הזכרנו כמה פעמים שבגמרא יש מושג הנקרא ״ברירה״, וההסבר לזה בקיצור הוא, שאדם יכול **עכשיו** לעשות איזה דבר, אבל בגלל שהוא עכשיו החליט שהוא עושה כן על דעת זה – יש מושג שזה הולך **למפרע**.

למשל כמו בשבת: אדם רוצה לקבוע אילו תחומים יותר מהמותר. כי בשבת אסור ללכת יותר מאלפיים אמה חוץ לעירוב [זה בערך פחות מקילומטר], או חוץ לעיר, ואם אדם רוצה ללכת אלפיים אמה נוספות – יש ענין של עירוב, שהוא שם בערב שבת סעודה בסוף אותו מקום שממנו הוא רוצה להמשיך ללכת, ובזה נקרא שיש לו בית באותו המקום, וגם משם יכול לילך עוד אלפיים רמה נוספות. זה נקרא ׳עירוב תחומין׳.

אבל את זה יכולים לעשות רק לכיוון אחד... אתה לא יכול לעשות עירוב גם למזרח וגם למערב, או שאתה גר כאן או שאתה שם... אז החלטת שאתה גר במזרח, ומשם אתה רוצה להמשיך עוד אלפיים אמה, מותר לך, אבל אתה לא יכול לשים גם במערב, ולמערב בכלל אי־אפשר לך לילך, כי קנית שביתה כבר במזרח.

והנה, מה יעשה אדם שמוכרח לילך לאחד מן המקומות רק שספק לו להיכן עליו לילך? משל שנותנת הגמרא: הרבי הצדיק מגיע על שבת למקום סמוך, אבל לא ברור לו להיכן הוא מגיע – האם למזרח או למערב, כי בשני המקומות יש בתי מדרש, והוא בדילמה גדולה – מה יעשה?... הנה

הוא יעשה עירוב במזרח – אבל הצדיק אולי יגיע למערב, ואיך ילך אליו?...

על זה אומרים חכמינו הקדושים (מסכת עירובין): קודם שבת, אדם יכול לקחת עירוב ולעשות אותו בתנאי: 'אינני יודע להיכן הרבי יבוא, אז אני עושה את העירוב כאן – ע״מ שאם הצדיק יגיע לכיוון הזה, אז העירוב חל' [כי בער״ש לא יודע להיכן הצדיק מגיע, ורק בשבת בבוקר יודיעו להיכן הצדיק הגיע], ובמקום השני – לא יחול העירוב. וזה נקרא **״בּרירה״** – שאתה יכול **לברור**, וכשאתה בורר זאת עכשיו – נחשב כאילו בררת זאת כבר אתמול; זהו הדין הנפלא של ״ברירה״.

והנה, איתא שם בגמרא שלמעשה יש מחלוקת האם אכן יש ״ברירה״ או לא, ופוסקת הגמרא: **״בדרבנן מועיל ברירה״** – בענייני דרבנן [איסורים דרבנן או מצוות דרבנן] מועילה ה'ברירה' הזאת, וכמו לענייננו – עירוב תחומין, שענין אלפיים אמה הוא מדרבנן בעיקר, אז מועיל ״ברירה״.

ופרשו צדיקים בזה עפ״י דרך ההתחזקות: **אדם שיש לו אמונת חכמים, והוא קשור לרבנים ולצדיקים, לו יש את הכח של ״ברירה״, שהיא ״מועילה בדרבנן״ – 'בדרבנן' דייקא, בענייני אמונת חכמים!** שאדם זכה להגיע להבנה חדשה בתשובה, שהנה היו לנו ששה שבועות כ״כ מעולות של 'ימי שובבי״ם', ועכשיו אדם לוקח את עצמו בשני שבועות הנוספות – 'ת״ת', ומתחיל בעבודת ה', תורה ותפילה, מידות טובות, לשמור על השלום־בית, לשמור על הכעס, על כל הדברים האלו אדם מתחיל **'למעשה'**, שזהו 'תְּ״ת' – לקחת את כל מה שקיבלת, ו**'לתת'** את זה לעובדא ולמעשה!

אבל אדם מיד מקבל חלישות הדעת – 'איפה הייתי עכשיו'... אך בזה כבר הזכרנו ונזכיר עוד הפעם: כשאדם זוכה לשמוע דברים חדשים וחשובים בחיים שלו, מהי התגובה הראשונה הבאה מטבע האדם בנפשו? [שבעצם זה היצר הרע], הוא מיד מגיב: 'רגע, בדבריך אתה פוסל לי את כל החיים שלי שהייתי עד עכשיו?'... הרי אני כבר בגיל כך וכך – אם זה ילד, או בחור, אברך או מבוגר וזקן – 'וכי אתה אומר לי שכל מה שעשיתי עד עתה זה פסול? אני לא מסוגל לקבל את זה'... כך הוא הטבע של האדם.

אבל אם אומרים לאדם: **לא מאשימים אותך בכלום על העבר שלך, ולא**

מחייבים אותך שום דבר! אתה עכשיו שמעת את זה, ואתה מבין שזה דבר נכון? אתה מבין שאלו דברים פשוטים ש׳איך לא ידעת אותם מעצמך׳, אבל אין בזה שאלה, כי ״פֶּרֶא אָדָם יִוָּלֵד״ (איוב יא, יב) – אדם נולד ללא שכל... תינוק שנולד, יכול להיות שהוא יהיה החכם והצדיק הכי גדול, אבל כשהוא ילד – הוא ילד... מה הוא יודע? כלום... אבל מגדלים אותו, מכניסים בו שכל, ולאט לאט הוא מקבל, ובעיקר בבר־מצוה – הוא מקבל דעת, כי עד הבר־מצוה הוא לא מחויב לקיים את כל המצוות, כי אין לו את השכל מושלם, אבל אח״כ הוא כבר ״בר חיובא״, וגם אז הוא עדיין לא הגיע אל השכל הגמור, הרי יש הלכות במשא ומתן וקניינים – שעד גיל עשרים ג״כ לא מחויב, כי בשביל עניינים כאלה של קניינים וכו׳ צריכים כבר יותר שכל, ולא רק ש׳יש לי דעת׳...

לפי דברים האר״י הקדוש, כל מה שאומרת המשנה (אבות ה, כא) ״בֶּן חָמֵשׁ שָׁנִים לַמִּקְרָא, בֶּן עֶשֶׂר לַמִּשְׁנָה, בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה לַמִּצְוֹת, בֶּן חָמֵשׁ עֶשְׂרֵה לַתַּלְמוּד, בֶּן שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה לַחֻפָּה, בֶּן עֶשְׂרִים לִרְדֹּף, בֶּן שְׁלֹשִׁים לַכֹּחַ, בֶּן אַרְבָּעִים לַבִּינָה, בֶּן חֲמִשִּׁים לָעֵצָה״ וכו׳ וכו׳, זו עֲלִיָּה בנשמת האדם למעלה! זה לא שפתאום אדם אומר ׳אני חוגג יום־הולדת כך וכך׳, והנה הביאו לך עוגה ואיזו מתנה ״יום־הולדת שמח״... **אבל אדם שיש לו שכל, הוא מתבונן: ׳הגעתי לאיזה שלב בחיים ב״ה׳, ובפרט כשזה אחד מהזמנים שמוזכרים במשנה הנ״ל, ובעצם בכל שנה ושנה של האדם – כשזוכה להתבונן – ישנם כוחות מיוחדים! בכל שנה יש עניינים, לימודים וצירופים, שהוא זוכה לחם כשהוא זוכה לעוד שנה!**

למה יש מצוה להודות אז להקב״ה? ובכלל, מהו ׳יום־הולדת׳? היו כאלה שאמרו שזה דבר שלילי, כי הלא כתיב אצל פרעה (בראשית מ, כ) ״יוֹם הֻלֶּדֶת אֶת פַּרְעֹה״, אבל אדם שיודע איך להכניע את היצר הרע – את כל הכוחות של פרעה – ולצאת ממצרים לחירות עולם, הוא יודע שיש בזה כח גדול... ולכן צדיקים כן חגגו אז יותר בשמחה ונתנו תודה להקב״ה, כי יש אז עוד שלב ועוד דרגה שזוכים, ומודים להקב״ה – **שזה עיקר הכל, שאתה מכיר מאיפה קיבלת את זה... קיבלת את זה, ואתה מודה להקב״ה! כי כל אלו הדברים – שאדם עולה ומגיע לעוד דרגה, זו מתנה מהשמים! ועליו להודות להקב״ה...**

נשוב לענייננו: אדם יגיד ׳אני כבר בגיל כך וכך, וכי אתה רוצה לפסול אותי בדבריך החדשים?׳... **חס וחלילה! ׳עכשיו׳ זכית ללמוד את זה! ותזכור היטב שרבינו מלמד אותנו את מדת ההתחדשות! וזה חידוש של רבינו! הרי רבינו אמר: ״חידוש כמוני לא היה״, ויש הרבה פירושים בזה, אבל בפשטות ״חידוש״ היינו שהוא ׳מחדש׳ אותנו ו׳מחדש׳ את כל הבריאה! מלמד אותנו שאין לנו שום עבר! לא מאשימים אותך ׳איפה היית עד עכשיו׳ כי ״לא היית״! פשוטו כמשמעו! עכשיו שמעת דבר חדש? אתה כמו ילד שעכשיו לימדו אותו...**

וכך צריך האדם להיות תמיד: ׳שמעתי משהו חדש, לא ידעתי ולא הבנתי את זה עד עכשיו, ואני מקבל את זה בשמחה!׳... ואם אתה חושב ׳הוא רוצה לפסול אותי׳, תדע שזה הס״מ! ואתה צריך להגיד לו שאין דבר כזה – ׳אני עכשיו נולדתי, אני עכשיו מתחיל, וזה לא ׳חד–פעמי׳, אלא זה תמיד! בכל עת ובכל רגע!

מי שמסתכל בדברי האר״י הקדוש, רואה שעניין חידוש הבריאה הוא בכל רגע! ומה שקרה לפני שניה, לפני רגע או שעה, זה לא קשור בכלל למה שיש עכשיו... וזה לא בתור ׳משחק׳ שאומרים לאדם ׳תתחדש! תהיה חדש!׳ אדם חושב ׳עשיתי כבר התחדשות, עוד הפעם?!׳... **זוהי המציאות – שהכל חדש בכל עת ורגע!**

וזהו כל העניין של תשובה, וזה הסוד הנ״ל של ״ברירה״, כי איך עתה ״הוברר הדבר למפרע״? הרי זה התחיל רק עכשיו... רק עכשיו החלטתי שמחמת שהצדיק הולך לצד מזרח – אלך גם אני למזרח, אבל איך מתחיל מעכשיו? הלא היה עליך לקנות שביתה כבר מאתמול – מערב שבת... **לא! ״בדרבנן יש ברירה״ – החכמים מלמדים אותנו ש׳אני יכול להחליט עכשיו׳! עכשיו אני מחליט ללכת אל הצדיק!** כי זה המשל שהגמרא אומרת, וזה מאד מעניין... גם ״זה לעומת זה״ אומרת הגמרא משל נוסף אם באו גוים לאיזה מקום וצריכים לברוח מהם וכו׳, אבל אנחנו תופסים עכשיו את המשל החיובי – שאדם שומע שהצדיק והחכם מגיע למזרח, אז אדם מחליט **׳אני צריך להיות אצל החכם!׳...**

ומה הוא ילמד אותי? הוא ילמד אותי שאכן, רצית כל הזמן להגיע אל הצדיק, אבל לא ידעת... **תתחיל עכשיו!** כי מה הבעיה של רוב בני־אדם? אדם שזוכה להתקרב באיזה שלב בחיים שלו, הקב״ה פתח את

העיניים שלו ואת הלב שלו, ואת כל־כולו, והוא זכה לראות משהו שבחיים הוא לא זכה... כי בלבלו אותו כל מיני נחשים ועקרבים – הבאים לבלבל את האדם, ואומר רבינו (ליקו״מ ח״א סי׳ פד) על דברי הזוה״ק: **׳ליכא יומא דלית ביה טבא׳** – אין יום שאין בו טוב, הטוב נמצא תמיד! הוא נמצא אמנם לא באופן גלוי, וצריכים להאמין באמונה שלימה ש׳הטוב הוא נמצא, הצדיק נמצא, הלימודים נמצאים, אבל ממשיך שם הזוהר: **׳לכל יומא יש גדר מלבר׳** – יש גדר של **׳נחשים ועקרבים׳** – כלל הבלבולים שעוברים על האדם, הן מצד האדם בעצמו – בלבולים שעולים תמיד בדעתו, והן אם זה – כמו שיש עפ״י רוב – משאר בני־אדם המבלבלים לו את המוח, וכי אכפת לו לאדם הזה ממך? הוא יש לו את האינטרסים שלו למה הוא עושה כך, וכפתגם העולם: ׳אדם לא רוצה להיות בגהינום לבד׳ – הוא מפחד להיות שם לבד, אז אם הוא כבר שם – שיהיו כמה חבר׳ה שם... למה לבד?... ולכן הוא מנסה למשוך עוד אחרים עמו! הוא בחושך ובלבולים, ורוצה לגרום כך לעוד אנשים... והוא בעצמו ילביש את זה בכל מיני דברים – ׳לא, זה לא צדיק... לאיפה אתה הולך׳... **אז מה ׳כן׳? מה הוא מוכר לך?!...**

מוהרא״ש היה תמיד נותן את המשל הזה [בוודאי יש בזה פנימיות גדולה ג״כ, אבל כך היה תמיד אומר]: **אני מעורר תמיד את כל הבחורים וכו׳ שיזכו ללמוד הרבה משניות – ח״י פרקים ביום, ואני נותן עצה איך שיכולים לקיים זאת, והנה יש האומרים ׳מה הצדיק הזה... יש גם את ההוא והההוא׳...** המשיך מוהרא״ש ואמר: **אם אותו אחד יאמר ׳ח״י פרקים? אני אתן לך עצה שתוכל ללמוד שלושים וששה פרקים, למה רק ח״י פרקים? אתן לך עצה ללמוד בכל יום ׳סדר׳ שלם של משניות׳...**

היו בחורים שעשו את זה... הם שמעו את השיחה הזאת, וקיימו את זה – ביום ראשון אמרו סדר זרעים, ביום שני סדר מועד וכו׳, וכך עשו בשבוע אחד את כל המשניות!

אז אם יבוא אחד ויגיד לך ככה, אז ׳יש לך עצה יותר טובה בשבילי? הבה ונשמע׳... אבל למעשה, האדם הזה לא מוכר לך כלום! מילא אם היה מוכר לך ׳לאקשין׳ – היה טוב... אבל הוא מוכר לך כאלה דברים חמורים – את כל הזבל שלו הוא מוכר לך! לשון הרע,

רכילות, ויודעים היטב מהו המקור של כל זה... זה מה שהוא מוכר לך, אבל העיקר 'אל תלך לשם'... **אלו הנחשים והעקרבים שמסבבים כל יום ויום!**

אך אומר רבינו שם עפ״י דברי הזוהר הנ״ל, שאדם הזוכה שיש לו רצון אמיתי – הוא קופץ מעל הגדר זאת; הנה הם מחכים עליו, ורואים אותו שהוא מתקרב ומגיע, וכבר מתכננים איך לתפוס אותו ו'לסדר' אותו כדי שלא ילך למקום פלוני של הקדושה, והנה פתאום יש לך כאלה ״קפיצים״ – ומיד קפצת ודילגת מעל הכל... הם מסתכלים ותמהים 'איך?!'... אבל הוא כבר בפנים... הוא קפץ מעליכם... והם כועסים 'איך זה קרה שהוא נכנס, נוציא אותו משם!'... אבל לא יתנו לך להיכנס... אתה שכחת שאתה שייך אל הנחשים והעקרבים, והם לא יתנו לך להיכנס...

אלו הם הניסיונות הקשים שיש לבני־אדם; אבל אדם שזכה ב״ה לדלג ולקפוץ על הכל, אז הוא מתחיל לחשוב 'אבל איפה הייתי עד עכשיו?'... מגלה לך הצדיק: **לא היית בשום מקום! אתה שואל איפה היית? לא התחלת אפילו להתהוות ולהיות... לא היתה לך שום הויה בעולם...** רבינו מזכיר גבי שם אהי״ה שהוא שם התשובה, שפירושו: **'אנא זמין למהווי'** – אני מוכן להיות! ואם מעכשיו אני מוכן להיות, סימן שעד עכשיו 'לא הייתי'... ואם לא היית – אין עליך שום שאלה... וכי יש שאלה על ילד שעכשיו נולד ״איפה היית עד עכשיו״? 'לא הייתי... עכשיו נולדתי'... אותו דבר לאדם המחליט בדעתו: **זהו, אני מתחיל מעכשיו!**

וכאמור, זה לא דבר 'חד–פעמי', שהנה אדם שמע, והתלהב מאד מאד, ובאמת הוא הלך להתבודד, לצעוק להקב״ה, התחיל ללמוד, אבל אדם לא מובטח אף פעם שזה יימשך על פני תקופה מסוימת... אין על זה שום בטוחות... אז מה עושים? 'חשבתי שאני מתחיל, וזהו... דילגתי ועברתי על הכל'... **לא! זה ניסיון תמידי של האדם, שהוא יכול להתחדש עוד הפעם ועוד הפעם ועוד הפעם!**

זה החידוש של רבינו, שזהו ״**חידוש**' כמוני לא היה״, כי רבינו מכנים בנו את העניין של התחדשות, שאדם יודע תמיד להתחדש, והוא לא נותן לשכל שלו לרגע ללכת אחורה! כי זה טבע של אדם – תמיד לחשוב אחורה, אבל אדם צריך לדעת ש'אחורה' זה סגור... אין כניסה לשם... **אדם שזוכה לקנות את זה – הוא הכי מאושר בחיים!**

רבינו אמר: "**מי שיציית אותי, לא תהא דרגה בעולם שלא תוכל להגיע אליה**"; רבינו לא אמר גוזמאות, וכך אמר רבינו! אדם תמה מאד: 'וכי אני אגיע להשגות של רבינו?'... אבל לכל אחד יש את התכלית והעניין שלו! רבינו, זו הנשמה של משיח צדקנו, שהוא יקרב את כל העולם להקב"ה, אבל כל אחד יש לו את החלק שלו בזה, ואת זה עליו להשלים! 'אני לא צריך לחקות מישהו אחר, אני צריך להגיע אל השלימות שלי!'...

לכל אחד בזה העולם – הן גבר והן אשה – יש את העניין שאליו הוא צריך להגיע, ורבינו אמר: אני אביא אותך לשם! אם תקיים את מה שאני אומר – אתה תגיע לשם... אין לך מה לפחד! רבינו אמר: "כשתשכבו עם הרגליים אל הדלת" – כשיגיע הזמן לצאת מזה העולם, "אז תראו אם הייתם מקורבים אליי, כי אם הייתם מקורבים אליי לא היה דרגה בעולם שלא הייתם מגיעים אליה! **כפי נשמתך**! כי כל אחד יש לו את הנפש שלו... אבל זה מה שתובעים מן האדם, ולא תובעים ממנו למה הוא לא כמו מישהו אחר...

הרבי ר' זושא זי"ע היה רגיל לומר: "**בשמים לא יתבעו אותי למה לא הייתי כמו אחי הרבי ר' אלימלך**" – שניהם היו צדיקים קדושים וטהורים, ובענוותנותו כך הוא אמר – "**לא יתבעו אותי למה לא הייתי כמו אח שלי, אלא מדוע לא הייתי כמו ר' זושא**"!... כי אתה ר' זושא יש לך תפקיד קדוש בעולם, ועליך להשלים את זה!

זה הלימוד של רבינו, רבינו מכנים בנו תמיד חיים חדשים, וממילא אין שום שאלה 'איפה הייתי עד עכשיו', **לא הייתי!**

ובזה אנחנו מגיעים לפרשת השבוע – פרשת **תרומה**, שהיא אחר **שמות, וארא, בא, בשלח, יתרו, משפטים**; היינו במצרים עבדים, כמו שאומרים בהגדה של פסח: "עבדים היינו לפרעה במצרים", וכדברי הפסוק "וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם" וגו', ואנחנו יודעים היטב היטב מה זו 'עבודה קשה', כל אחד כפי בחינתו... והנה מגיע משה רבינו ומחזק אותנו: **אנחנו יוצאים מכאן, תהא ישועה!** ועדיין מתלבטים 'כן' או 'לא'... וכמו שמוצאים כבר בסוף בפרשת שמות[3], שכתוב: "וַיִּפְּגְעוּ אֶת

3. אכן, כבר באמצעה של הפרשה אנו מוצאים שהיתה המריבה בין דתן לאבירם, כדברי הפסוק (שמות ב, יג): "שְׁנֵי אֲנָשִׁים עִבְרִים נִצִּים", שזה באמת היה הסיבה של הגלות,

מֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן נִצָּבִים לִקְרָאתָם בְּצֵאתָם מֵאֵת פַּרְעֹה: וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם יֵרֶא ה' עֲלֵיכֶם וְיִשְׁפֹּט אֲשֶׁר הִבְאַשְׁתֶּם אֶת רֵיחֵנוּ בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו לָתֶת חֶרֶב בְּיָדָם לַהֲרָגֵנוּ" – אילו ביזיונות ביזו את הצדיק! הרי משה רבינו בא להציל אותך ממחנה ההסגר, וכך מדברים אל הצדיק?!... אבל עברנו את זה ב"ה!

ואח"כ הגיעה פרשת וארא, ואנו רואים איך הקב"ה נותן מכות לכל מי שרוצה להרע לנו ח"ו, והיו שבע מכות בפרשת וארא, ואח"כ עוד שלוש מכות בפרשת בא – מכה אחת אחר השניה! והנה יוצאים ממצרים... יצאנו! כמובן, רק מי שזכה... הרבה לא זכו לזה, ולפי דברי חכמינו הקדושים המספר הכי קטן – 89% לא יצאו! וכדברי רש"י עה"פ "וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם" – "אחד מחמישה"; לשמונים אחוז לא היתה את האמונה במשה רבינו, ונשארו בתוך החזרת... יותר טוב להם, ה' ישמור...

אבל אלו שכן זכו לצאת, איזו שמחה היתה להם! אמונה פשוטה – "לֶכְתֵּךְ אַחֲרַי בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה" – לא שואלים שאלות, הולכים אחר הצדיק! והנה הגיעו לים סוף – 'מבוי סתום', והצדיק אומר: **אל תפחדו!** כלשון הפסוק: "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אַל תִּירָאוּ הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת יְשׁוּעַת ה' אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם" – תראו כאן ישועות! ואכן: "וַיַּאֲמִינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ" – איזו שמחה! איזו דביקות בהקב"ה – "זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ"!

והנה יצאו מים סוף – מה אוכלים ומה שותים?... והנה עמלק אח"כ מגיע – מה עושים?... אבל כשאדם מבטל את עצמו אל הצדיק – הוא זוכה להכל! ומה הוא עושה? מביא אותך לקבלת התורה – למעמד הר סיני, הקב"ה פותח את כל השמים – כל הרקיע, ורואים "אָנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ", כפי מה שאנחנו זוכים להשיג – שזוכים לראות אלקות, עד ש"פרחה נשמתם" – זכו לגילוי כ"כ גדול!

והנה משה רבינו מוריד את התורה – שזה פרשיות יתרו ומשפטים, כדברי הפסוק: "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם" – הסביר לנו בפרטי פרטיות כל דבר, "כשולחן ערוך לפניהם" (רש"י שם), **כל דבר!** לא רק שהשולחן ערוך עם מפה וצלחת, אלא גם עם האוכל – **הכל מוכן!** כבר בתחילת הסעודה יש

4. וגם שם היה דיבור בדרך חוצפה "הַלָּהֳרְגֵנִי אַתָּה אֹמֵר" וגו', אבל אז עדיין לא היה בושה וביזיון מפורש למשה רבינו כמו שהיה אח"כ.

את הדג, המרק, הבשר, המנה העיקרית, מנה אחרונה, הכל מוכן על השולחן ומוכן לך לאכול! הכל ערוך באופן יפה ומסודר! משה רבינו הסביר לנו כל דברי! זה היה פרשת משפטים.

ועתה מגיעים אנו ל׳תֵּ״ת[4] – שעכשיו **נותנים** לך את כל מה שלמדת וקיבלת מפרשת שמות ועד פרשת משפטים, עכשיו: ״דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי״ – אומר הקב״ה למשה רבינו: אני צריך עכשיו את עם ישראל ״וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה״ – שיקחו עצמם ויאספו עצמם ביחד ויבנו לי מקום קדוש; קהילה, ביהמ״ק, משכן, שכולם יתאחדו שם! **כולם!**

והנה קרח מגיע ואומר ׳אני אשלם את הכל! לא צריכים מגביות... לא צריכים שום דברי! הנה צ׳ק עם כל התשלום׳... **לא צריך! אני צריך את כולם!** וכלשון הפסוק: ״מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי״ – אדם בקושי יש לו ׳שקל שחוק׳, אין לו שום דבר... הוא מביא איזה חוטים – צמר, פשתן, שש או ארגמן, **תביא את זה! החוטים שלך יהיו פה בביהמ״ק! ישתמשו עם זה!**

ותדע שיש לך חלק בזה! ולא צריכים שקרח יביא את הכל... לא צריכים את זה! אנחנו צריכים שכל אחד יתן ״מחצית השקל״ – יתן ׳חצי שקל׳, אבל **מכולם!** למען ידעו שהמקום הזה נבנה ״מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי״...

יש בנין ומקדש, קהילה קדושה, רואים שזה בנוי, ממה זה בנוי? ׳ההוא בנה, וההוא בנה׳... **זה נבנה מכל אחד ואחד! כל אחד יש לו חלק! אין אף אחד שעומד בחוץ!** אחד הביא יותר – כסף וזהב וכו׳, בסדר... מי שיש לו יותר – יביא, אבל צריכים מכולם משהו! שכל אחד ירגיש שיש לו חלק בבנין הזה!

זה נקר,א ״וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי **בְּתוֹכָם**״, וכל הצדיקים מביאים המדרש, שלכאורה היה צריך להיות כתוב ״ועשו לי מקדש ושכנתי ׳**בתוכו**׳״ – תעשו לי מקדש ואשכון **בתוכו**, ומהו ״**בתוכם**״? אומר המדרש: ׳**בתוכם׳ היינו בתוך כל אחד ואחד!** כי בפרשיות תרומה ותצוה אלו הפרשיות שבהן אנו בונים! עשינו את כל הקדושות – יצאנו ממצרים, קריעץ ים סוף, מלחמת עמלק, קבלת התורה, עכשיו חוזרים אל הבית...

4. בדרך כלל אומרים **׳תַּ״ת׳**, אבל לענייננו **׳תֵּ״ת׳**, לשון שמוצאים הרבה בתורה, והיא לשון **נתינה.**

באים הביתה., ודואגים שהבית שלנו יהיה **מקדש מעט** – השראת השכינה! ובתוך המקדש הזה יהיה ׳**ארון**׳ – לימוד התורה, יהיה ׳**שולחן**׳ – פרנסה בשפע, וכן כמובן אכילה בכשרות, שזה מביא את כל ההשפעות הטובות, וכן תהא ׳**מנורה**׳ – איזה אור יהיה בבית הזה! וכן זה ענין של קדושת שבעת הנרות – כפי שרבינו מסביר, **איזוה אור יהיה!** וכן כל הכלים... יש בכל אחד ואחד כ״כ הרבה לימודים שאם היו רוצים – היה אפשר לדבר באריכות וכו׳, אבל אנחנו רק נוגעים בנגיעה קטנה, שהבית שלנו זה מקדש! **פה יש רוגע בבית! יש שמחה בבית! יש רוגע בבית! זה הבית שלנו!**

למה? כי יש שם תורה – לומדים תורה בבית הזה, הבעל לומד תורה – ׳אבל אני עובד לפרנסה׳... **תעבוד לפרנסה, אבל תראה גם שבבית יהיה תורה! אפילו כמה דקות! תיקח את חוברת הבי״ת ותשב עם זה כמה דקות בבית, והנה אשתך והילדים רואים שאתה בונה ב׳י׳ת׳! אתה קבלן, ׳שיפוצניק׳, בנית דברים במשך כל היום, עכשיו תבנה את הבי״ת שלך! תבוא הביתה, וישבת כמה דקות – לבד או עם הילדים – ואתה לומד את הבי״ת; זה נקרא שיש לך ארון בתוך הבית!**

ומה יש מעל הארון? את הכפורת והכרובים – השכינה הקדושה, כי זה מראה שבבית שלך יש השראת השכינה! השלום בית, האחדות והאהבה שיש שם, זו השכינה! ודייקא משם יוצאים כל הדיבורים והרוח הקודש למשה רבינו! אדם אומר ׳אני רוצה לשמוע זאת׳ וכו׳, אז אם באמת הבית שלך הוא ככה, ויש לך טוב בבית, ויש כאלו כרובים קדושים, ויש את השלום והאהבה הזאת, אתה תשמע רוח הקודש! תהא כלי מוכשר לקבל בתוכו רוח הקודש! ותהא פרנסה בשפע – ׳שולחן׳, וכן ה׳מנורה׳ תאיר כזה אור בתוך הבית, שלא רק בתוך הבית בלבד זה יאיר, אלא גם זה יצא לבחוץ!

בביהמ״ק היו החלונות בצורה שבפנים היו צרים ובחוץ היו רחבים – ״צר מבפנים ורחב מבחוץ״, ומדוע זה היה ככה? עפ״י רוב עושין זאת בגודל שווה, או לכל הפחות שיהיה רחב מבחוץ – כדי שיכנס האור פנימה, אבל בביהמ״ק לא היה כן, מדוע? **כי משם היה יוצא אור לבחוץ!** ואותו דבר בית יהודי: אם יש שמחה, אהבה ושלום בבית הזה, האור כבר בוקע

לבחוץ! מי שרק בא בסביבות הבית הזה כבר רואה שהבית הזה הוא בית של קדושה, צניעות, שמחה ואהבה, עד שזה משפיע על כל כולם...

הקב״ה יעזור לנו, שנזכה עתה בפרשת תרומה לבנין הבית הקדוש – הבית שלנו, שזה בעז״ה יביא אותנו בקרוב לבנין ביהמ״ק, ונזכה לגילוי שכינה ברמה הכי גבוהה, ויתגלה זאת לכל העולם ע״י משיח צדקנו, ותהא הגאולה השלימה!

זכות הדפסת והפצת הגיליון

לעילוי נשמת האישה הכשרה הצדקת
חינקא חיה באבא בת רבי אברהם דוב ע״ה, ולע״נ הרה״ח ר׳ בנימין ביניש בן ר׳ יחזקאל שרגא נ״י
ולעילוי נשמת מיכל רונית ע״ה בת שרה ויצחק.

להצלחת בנימין בן אהרן נ״י וכל משפחתו ולהצלחת כל התורמים והעוסקים במלאכת הקודש שיחיו.

ולרפואתם המהירה של
נתן יחזקאל שרגא בן חינקא חיה באבא נ״י
הילד ישי בן סילקא יעל נ״י
ולרפואת צוריאל בן סגולה סיגלית נ״י
נעמי מרים בת חוה תחי׳
סילקא יעל בת אביבה תחי׳
משה בן אירן נ״י

ולע״נ ר׳ שלמה חנוך חרש ז״ל בן ר׳ ישראל משה, האשה ליאת שרה בת מרדכי ע״ה, ר׳ יעקב דוד בן אברהם ז״ל, מרת איטה בת הירש, האישה הכשרה מרת חנה בילא בת ברוך ע״ה. ולעילוי נשמת הדסה שולמית בת יצחק מנחם שיבלט״א. לע״נ אליעזר שלמה ז״ל בן בנימין שיבלחט״א. לע״נ אהרן בן שלמה ז״ל, לע״נ הילד יהונתן ז״ל בן אושרה דינה תחי׳ ולע״נ סיוון בת אליהו ע״ה

ניתן לקבל מידי שבוע במייל את הגליון ״אשי ישראל״ בכתובת
3070817gm@gmail.com
להצטרפות לרשימה התפוצה

לתרומת עבור העלון לרפואה הצלחה וכדו׳ ניתן לפנות לטלפון: 052-7691732